

Venstre, som nu er Regeringsvenstre, og Højregrupperne, et Kompromis, som jeg den Gang stemplede som sluttet paa et tvetydigt Grundlag og kun med den Hensigt at forhindre det, som da forelaa og blev støttet af den daværende Regering, forhindre, at Juni-Grundloven blev genindført. De Udtalelser, der for nylig faldt fra Ordføreren for Venstreflertallet, give mig i Virkeligheden Ret, thi den afgørende Indrømmelse fra Venstres Side den Gang var dette, at man udelod sidste Sætning i § 32 og altsaa aabnede en Mulighed for at faa Forholdstalsvalg gennemført uden nogen ny Grundlovsforandring. Ganske vist udtalte Ordføreren for Venstre den Gang, at han alligevel ikke kunde tænke sig at gaa med til Forholdstalsvalg uden en samtidig Forandring af Landstinget; men den nuværende Ordfører for Venstreflertallet understregede det dog saa langt stærkere, idet han i ganske overordentlig bestemte Ord nu sagde til Højre, at han og hans Parti gik ikke med til Forholdstalsvalg uden samtidig Afskaffelse af den privilegerede Valgret. De gik overhovedet, sagde han, meget nødig med til Forholdstalsvalg. Det ligger aabenbart noget i, at det, Forholdstalsvalgmaaden betyder, er den lige Valgret. Thi hvad der ellers kan være at indvende imod Forholdstalsvalgmaaden — og jeg har tidligere haft Lejlighed til at fremsætte mine Anskuelse om Forholdstalsvalgmaaden, til at vurdere dens Fortrin og Mangler —, den betyder den lige Valgret, altsaa ogsaa den for Land- og Byvælgere fuldkomment lige Valgret uden Hensyn til Befolkningstæthed og andre Forhold, og det er vist en af Aarsagerne til, at man fra den Side, den ærede Ordfører repræsenterer, saa overordentlig nødig gaar med dertil. Det vide vi fra de mange Valgkredsforhandlinger, vi have ført, at man stadig har søgt at give visse Vælgere et Fortrin for andre, at man stadig har lagt den største Vægt paa Befolkningstætheden, d. v. s. søgt at give landlige Vælgere større Indflydelse end Byvælgere. Men de Udtalelser, den ærede Ordfører nu fremsatte, vise, i hvilken Grad det Kompromis, der blev sluttet i Foraaret, blev bygget op paa et tvetydigt Grundlag.

Nu er Spørgsmaalet, om Højre fastholder det Kompromis. Som bekendt var det den daværende større Højregruppe, der gennemførte det ved positiv Tilslutning. Den daværende større Højregruppe stemte for dette Grundlovsændringsforslag, stemte for at sende det op til Landstinget som Forhandlingsgrundlag, og af den daværende

større Højregruppe sidder der jo endnu to fremragende Medlemmer i den nuværende større Højregruppe. Ja, undskyld, det er, ligesom da det ærede Medlem fra Stubbe-købing (Keiser-Nielsen) talte om Peter Nr. 1 og Peter Nr. 2 og Peter Nr. 3; naar man taler om Gruppeforskelligheder og Gruppeforandringer i Højre, er det ikke altid saa let at fastholde dem. Men De ville erindre, at af den større Højregruppe fra i Foraaret, som stemte for dette Grundlovsændringsforslag, sidde to fremragende Medlemmer i den nuværende Højregruppe, som den Gang var den mindre, og den daværende mindre Højregruppe, der nu er den større, støttede indirekte dette Grundlovsændringsforslag ved at afholde sig fra at stemme. Det fik derfor Flertal og blev sendt op til Landstinget. Det interessante, det højt interessante Spørgsmaal er nu, om Højre ønsker at fastholde det Kompromis, hvormed det i Foraaret slog Juni-Grundlovsforslaget ned, eller det ønsker aabent at bekende i Gerning, at hvad det den Gang gjorde, var kun dette at slaa Juni-Grundlovsforslaget ned, det var kun noget ganske negativt, det var et Øjeblikskompromis, som jeg siger, afsluttet paa et tvetydigt Grundlag med det eneste Formaal at slaa noget ned, som den Gang forelaa, og som generede Højre trods Højres Udtalelser om Efteraaret. Det er det interessante, det eneste interessante Spørgsmaal.

Thi deri giver jeg den ærede Ordfører Ret, at noget nyt om disse Sager kan der i Virkeligheden ikke siges fra vor Side; for vort Vedkommende er Sagen gennemdebatteret i Fjor. Jeg behøver ikke at sige ærede Medlemmer — det forstaa De vel —, hvad der maatte være mine Partifællers og mit Ønske i denne Sag. Vi maatte i høj Grad ønske, at Højre vendte tilbage til det Standpunkt, som begge Højres Grupper gennem sine to Ordførere gjorde gældende i November 1909, altsaa optog en Forhandling om den store Grundlovsændring paa Grundlag af den privilegerede Landstingsvalgrets Afskaffelse. Det er klart, at naar vi Socialdemokrater have Valget mellem et lille Grundlovsforslag, der lader Landstingsvalget urørt, og en stor Grundlovsændring, som afskaffer den privilegerede Landstingsvalgret, saa er Valget for os ikke tvivlsomt. Vi maatte altsaa i høj Grad ønske, at Højre vilde vende tilbage til det Standpunkt, som det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) og det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) indtog i Efteraaret